

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הערכה בשפה בחטיבת הביניים בחינוך המיוחד

רחל רטיג - מדריכה מחוזית לחינוך לשוני - מחוז חיפה
מיכל לוי - מדריכה מחוזית לחינוך לשוני - מחוז מרכז

מדוע חשוב להעריך קריאה בחטיבת הביניים?

✓ הקריאה היא תהליך התפתחותי מתמשך לאורך השנים.

✓ לשטף הקריאה (קצב ודיוק) השפעה מובהקת על הבנת הנקרא.

✓ זיהוי הקשיים בקריאה מאפשר להמשיך ולקדם את שטף הקריאה גם

בקרב תלמידים בוגרים.

✓ לרמת הקריאה של התלמיד השפעה על היבטים רגשיים והנעה לקריאה

ולמידה.

שיקולי הדעת לבחירת כלי ההערכה

שיקולי הדעת לבחירת כלי הערכה

מאפייני השאלות

מאפייני הטקסט

רמת התפקוד של
התלמיד

רמת התפקוד של התלמיד

- תלמיד בחט"ב
- משימת ההערכה מותאמת תפקוד ומכבדת גיל
- בחירת הטקסט בהתאם למטרת ההערכה (קריאה, הבנה, כתיבה- הבעה בכתב)

מאפייני הטקסט

✓תחומי דעת שונים

✓טקסטים נלווים

✓סוגות שונות

✓רעיונות "שקופים" לעומת רעיונות מורכבים

✓משלב לשוני, אורך הטקסט

מאפייני השאלות

✓ לא נדרש ידע תוכן מוקדם

✓ נדרשת שליטה במיומנויות שפה

✓ בחלק מהשאלות נבדקת מיומנות של מיזוג רעיונות

✓ נבדקת רמת השליטה במאפייני הסוגות וברכיבי הטקסט

✓ נבדק אוצר המילים

מאפייני השאלות

סיווג השאלות:

- ממדי ההבנה
- נגישות המידע

יש מידה רבה של הקבלה
בין הסיווגים:

נגישות המידע	ממדי ההבנה לפי תכנית הלימודים
תוכן ברמת נגישות גבוהה ובינונית	איתור מידע
תוכן ברמת נגישות בינונית ונמוכה	פרשנות והיסק
תוכן ברמת נגישות נמוכה (אינטרטקסטואלית)	הערכה ושיקוף (שאלות עמ"ר - ערכים, מעורבות, רלוונטיות)

- דרך התשאול

מתוך: הערכה פנימית מתמשכת בשפה בחט"ב: מבדק עמי"ת הוא ההתחלה, ד"ר הדס גלברט

כלים להערכה בשפה
לכתות ז-ט בחינוך המיוחד

כלים מדורגים להערכה בשפה לכתות ז-ט בחינוך המיוחד

קריאה	הבנת הנקרא	הבנת טקסט מושמע	כתיבה
<p><u>קישור: קריאה בקול של טקסט מנוקד</u></p> <p><u>קישור: קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד</u></p> <p><u>קישור למצגת: מבדק ידע אלפביתי מדורג</u></p>	<p><u>קישור: משימות הערכה בחט"ב</u></p> <p>מבדק עמי"ת (בביה"ס)</p> <p><u>קישור: משימות הבנת הנקרא לכתה ו</u></p>	<p>מאגר הטקסטים להערכת ההבנה של טקסט מושמע* (טקסט ברמת הגיל)</p> <p>כיתה ז': "גזר דין של מספריים" "מהו רוח יקר"</p> <p>כיתה ח': "אושר סמוי"</p>	<p><u>קישור: משימות הבעה בכתב לכתה ח' (חיבור)</u></p> <p>כתיבת תשובות לשאלות במשימות הבנת הנקרא</p>

* למאגר הטקסטים להערכה של הבנת טקסט מושמע יש לפנות למדריכות המחוזיות לחינוך לשוני בחינוך המיוחד

הערכה של קריאה בחט"ב

קריאה בקול של טקסט מנוקד

מורה

הנחיות למורה

הקפידו על הגייה מדויקת של התלמיד לאורך הטקסט והתמקדו בעיקר במילים המודגשות. שימו לב להערות הנלוות לטקסט.

הנחיות לתלמיד

I. קריאה דמומה

לפניכם טקסט, קראו אותו לעצמכם. שימו לב לסימני הניקוד ולסימני הפיסוק.

II. קריאה בקול

קראו את הטקסט בקול. הקפידו על קריאה שוטפת ומדויקת.

חופים הם לפעמים

מילים: נתן יונתן

לחן: נחום היימן

חופים הם לפעמים געגועים לנחל.

ראיתי פעם חוף

שנחל עזבו

עם לב שבור של חול ואבן.

והאדם, והאדם הוא לפעמים גם כן יכול

להשאיר נטוש ובלתי כחות

ממש כמו חוף.

גם הצדפים

כמו חופים, כמו הרוח

גם הצדפים הם לפעמים געגועים

לבית שתמיד אהבנו

אשר היה ורק הים

שר לבדו יש את שיריו.

קד ביו **צדפי** לבו של האדם שרים לו נעוריו.

קריאה בקול של טקסט מנוקד

מורה

שם התלמיד: _____ כיתה: _____

מבנית קריאה בקול של טקסט מנוקד - מחוון מקוצר למורה

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	תבחין/רמה
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-7)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 8-14)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 15-21)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 22-28)	<p>פענוח מדויק של סימני הכתב (עיצורים ותנועות)</p> <p>הגייה מדויקת של אותיות אהו"י ופענוח מדויק של סימני הניקוד.</p>
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-4)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 5-8)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 9-12)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 13-16)	<p>הנגנה</p> <ol style="list-style-type: none"> שימוש נכון בהטעמה (מלעיל ומלרע). הבחנה בין משפט חיווי לבין משפט שאלה (הנגנה עולה או יורדת). מעבר ליחידת שיח חדשה, כגון מעבר לדיבור ישיר הנגנה המעידה על זיהוי נכון של תפקיד סימני פיסוק: נקודתיים, סימן קריאה, מרכאות לסוגיהן, סימן שאלה, סוגריים.
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-7)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 8-14)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 15-21)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 22-28)	<p>שטף הקריאה</p> <p>קריאה מצרפת - לא הברתית, ללא הפסקות שאינן מתאימות בתוך המילים, בין המילים ובין המשפטים.</p>

קריאה בקול של טקסט מנוקד

מורה

מבנית קריאה בקול של טקסט מנוקד – מחוון מקוצר למורה (המשך)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	תבחין/רמה
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-4)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 5-8)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 9-12)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 13-16)	תקשורתיות התאמה של עצמת הקול לנסיבות פורמליות: קול הדובר אינו חלש מדי ואינו רם מדי.
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-2)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 3-5)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 6-9)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 10-12)	התרשמות כללית

ציון כולל של התלמיד במיבנית: _____ (יש לסכם את הציונים שקיבל התלמיד בכל אחד מהתבחינים)

בשימוש במחוון יש לשים לב גם להוראות ולדגשים הכלליים המפורטים במדריך בפרק "בדיקת משימות המבחן".

קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד

מורה

אירוע מכונן בתולדות המדינה

הנחיות למורה

הקפידו על הגייה מדויקת של התלמיד לאורך הטקסט, והתמקדו בעיקר במילים המודגשות. הקפידו על קריאה שוטפת, וודאו שהקריאה מעידה על הבנה.

הנחיות לתלמיד

I. קריאה דמומה

לפניכם טקסט, קראו אותו לעצמכם. שימו לב לסימני הפיסוק.

II. קריאה בקול

קראו את הטקסט בקול. הקפידו על קריאה שוטפת ומדויקת.

ארבעה בינואר אלף תשע
מאות שמונים וחמש

מבצע משה – עליית יהודי אתיופיה 4.1.1985

שבעת אלפים

כ-7,000 יהודים מאתיופיה הועלו לישראל ברכבת אווירית דרך סודן, במסגרת מבצע הצלה חשאי ודרמטי, שנחשף רק עתה ושנקרא "מבצע משה". המבצע הסודי נמשך מספר חודשים והוא החל בסוף שנת 1984, בעקבות הדיווחים שהגיעו מאתיופיה על רדיפות המשטר את היהודים ועל הרעב הכבד שבו היו נתונים בגלל שנות בצורת.

לאחר קבלת ההחלטה **בממשלה** החל המוסד לפעול לחילוץ היהודים מאתיופיה. רוב היהודים חיו בכפרים נידחים והם נאלצו ללכת ברגל מאות קילומטרים, עד סודן השכנה. משם הטיסו אותם אנשי המוסד לישראל במטוסים של חברות אירופיות. הם הגיעו לנמל התעופה בן-גוריון עטופים בלבושם המסורתי, ללא רכוש וכסף. מחזות מרגשים התרחשו בשדה, שעה שהורים פגשו את ילדיהם ומשפחות מצאו את יקיריהן. "התמונות שראיתי", סיפר פעיל עלייה, "הזכירו לי תמונות של הימים לאחר השואה, בהם חיפשו ניצולי המחנות את משפחותיהם. ראיתי נערים שמחפשים – בעיניים דומעות – אחרי הוריהם ומתאכזבים, אבל היו גם רגעי שמחה ואושר, כאשר העולים הוותיקים גילו בני משפחה שהיו בטוחים כי מצאו את מותם בסודן או באתיופיה".

[קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד](#)

קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד

מורה

כיתה: _____

שם התלמיד: _____

מבנית קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד – מחוון מפורט למורה

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	תבחין/רמה
פענוח של סימני הכתב והגייה ברמה נמוכה מאוד	פענוח של סימני הכתב והגייה ברמה נמוכה	פענוח של סימני הכתב והגייה ברמה סבירה	פענוח של סימני הכתב והגייה ברמת דיוק גבוהה	פענוח מדויק של סימני הכתב (עיצורים ותנועות) הגייה מדויקת של אותיות אהו"י
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-4)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 5-8)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 9-12)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 13-16)	
הנגנה ברמה נמוכה מאוד	הנגנה ברמה נמוכה	הנגנה ברמה סבירה	הנגנה ברמה גבוהה	הנגנה 1. שימוש נכון בהטעמה (מלעיל ומלרע). 2. הבחנה בין משפט חיווי לבין משפט שאלה (הנגנה עולה או יורדת). 3. מעבר ליחידת שיח חדשה, כגון מעבר לדיבור ישיר 4. הנגנה המעידה על זיהוי נכון של תפקיד סימני פיסוק: נקודתיים, סימן קריאה, מרכאות לסוגיהן, סימן שאלה, סוגריים.
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-4)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 5-8)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 9-12)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 13-16)	
שטף קריאה קטוע מאוד - הרצף נקטע לאורך הקריאה יותר מ-4 פעמים.	שטף קריאה נמוך: הרצף נקטע לאורך הקריאה בין 3 ל-4 פעמים.	שטף קריאה סביר: הרצף נקטע לאורך הקריאה פעמיים.	שטף קריאה ברמה גבוהה: הרצף לא נקטע כלל לאורך הקריאה או שנקטע פעם אחת.	שטף הקריאה קריאה מצרפת - לא הברתית, ללא הפסקות שאינן מתאימות בתוך המילים, בין המילים ובין המשפטים.
ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-5)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 6-10)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 11-15)	ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 16-20)	

קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד

מורה

מבנית קריאה בקול של טקסט בלתי מנוקד – מחוון מפורט למורה (המשך)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	תבחין/רמה
<p>התאמה נמוכה מאוד בין עצמת הקול לנסיבות הפורמליות: הדובר קרא את הטקסט כולו באופן שאינו תואם את נסיבותיו, למשל – בקול רם מדי/ קולו בקושי נשמע.</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-4)</p>	<p>התאמה נמוכה בין עצמת הקול לנסיבות הפורמליות: הדובר קרא את מרבית הטקסט באופן שאינו תואם את נסיבותיו, למשל – בקול רם מדי/ בלחש.</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 5-8)</p>	<p>התאמה סבירה בין עצמת הקול לנסיבות הפורמליות: הדובר החליש/הגביר את קולו באופן שאינו תואם את הנסיבות בקטע קצר מן הטקסט.</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 9-12)</p>	<p>התאמה גבוהה בין עצמת הקול לנסיבות הפורמליות.</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 13-16)</p>	<p>תקשורתיות</p> <p>התאמה של עצמת הקול לנסיבות פורמליות: קול הדובר אינו חלש מדי ואינו רם מדי.</p>
<p>תקינות לשונית ברמה נמוכה מאוד (יותר מ-5 שגיאות)</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-5)</p>	<p>תקינות לשונית ברמה נמוכה (3-4 שגיאות)</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 6-10)</p>	<p>תקינות הלשונית ברמה סבירה (2 שגיאות)</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 11-15)</p>	<p>תקינות הלשונית ברמה גבוהה (0-1 שגיאות)</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 16-20)</p>	<p>תקינות לשונית</p> <ol style="list-style-type: none"> קריאה המשקפת את הבנת ההקשר; למשל, הבחנה בין מילה מיוחדת לבלתי מיוחדת. הגייה נכונה של צורות הפועל: אותיות אית"ן, צורת הפעיל יידוע תקין של צורות סמיכות שימוש תקין בשם המספר
<p>קריאה ברמה נמוכה מאוד</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 0-2)</p>	<p>קריאה ברמה נמוכה</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 3-5)</p>	<p>קריאה ברמה סבירה</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 6-9)</p>	<p>קריאה ברמה גבוהה</p> <p>ציון התלמיד: _____ (טווח ציונים אפשרי: 10-12)</p>	<p>התרשמות כללית</p>

ציון כולל של התלמיד במיבנית: _____ (יש לסכם את הציונים שקיבל התלמיד בכל אחד מהתבחינים)

מבדק ידע אלפביתי מדורג

לוח מילים	לוח צרופים	לוח אותיות
<p>הערכה המציעה רשימת מילים מדורגות לקריאה ולכתיבה משולבת בשיח מטה לשוני. תבחינים לדרוג מילים:</p> <ul style="list-style-type: none">*מבנה פונולוגי ומורפולוגי*שכיחות ומוכרות*אורך המילה	<p>הערכה דיאלוגית. הערכה המשלבת שיח מטה לשוני סביב דמיון ושוני פונולוגי ואורתוגרפי.</p>	<p>הערכה המשלבת את שתי אופנויות השפה: קריאה וכתיבה. זיהוי, שיום, כתיבה רגישות לדמיון אורתוגרפי.</p>

מבדק ידע אלפביתי מדורג

זוֹכֶרֶת
יְבִישֶׁת
אֲרֻנָּבֶת
מִצְלָמָה
מִצְלָמֶת

זוֹכֵר
חֶבֶל
יּוֹדֵעַ
מוֹתֵחַ
חוֹפֵף

צֵל
הֵד
אֶת
עֵץ
הֵם

מבדק ידע אלפביתי מדורג

ע	ת	הי	ל	א	ב
יו	ט	א	צ	א	ב
וי	כ	פי	ט	ז	ו
ח	פ	ש	ת	ס	צו
ח	פ	ש	אי	רו	צו
ע	פו	ס	או	רו	מו

באדיבות ד"ר לימור קולן, חינוך לשוני ביסודי, מזכירות פדגוגית, משה"ח

משימות הערכה של הבנת הנקרא בחט"ב לכיתה ז'

פורטל עובדי הוראה, מרחב פדגוגי, עברית

פרק ראשון

קראו את הטקסט שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

אליעזר בן-יהודה ותחיית הלשון העברית

מעובד על פי יעקב פלמן, לשוננו לעם, קובץ לשנת הלשון, האקדמיה ללשון העברית, התש"ן

5 השם אליעזר בן-יהודה קשור בתופעה מיוחדת במינה, לא רק בתולדות לשוננו העברית, כי אם בתולדות לשונות העולם בכלל, והיא: תחיית הלשון. במונח "תחייה" אין אנו מתכוונים לתחיית המתים, שהרי העברית לא הייתה מעולם שפה מתה שלא השתמשו בה כלל. ב"תחיית העברית" אנו מתכוונים להפיכת שפה שלא הייתה מדוברת דיבור יום יומי שוטף ורגיל כ-1600 שנים, לשפה חיה וטבעית. בן-יהודה היה הראשון שהטיף לתחיית העברית ואף הגשים זאת.

10 אליעזר בן-יהודה (פרלמן) נולד למשפחה יהודית דתית בעיירה בליטא בשנת 1858. בצעירותו עזב את הישיבה ועבר ללמוד בבית ספר רוסי. הוא הושפע מאוד מהמאבקים שניהלו עמי אירופה באותה תקופה על עצמאותם, והחליט לאמץ את רעיון הלאומיות גם לעמו, לעם היהודי. היישוב היהודי בארץ ישראל באותה תקופה היה דל, ולשון היהודים, העברית, שימשה כלשון כתובה ולא מדוברת. בן-יהודה האמין כי על היהודים לשוב לארצם ולדבר בלשונם אם ברצונם להגיע לעצמאות לאומית.

15 ספוג ברעיונות האלה החליט בן-יהודה לעלות ארצה. הוא התיישב בירושלים, שבה גרו רוב היהודים שחיו אז בארץ, מפני שקיווה שהיא תשמש מוקד לתחיית העברית, וממנה יתפשט הרעיון בארץ ובתפוצות.

בן-יהודה פעל בדרכים אחדות, ואלה העיקריות שבהן:

א. הדוגמה האישית

20 בן-יהודה היה נחוש בדעתו עוד לפני בואו ארצה, שהוא עצמו ישמש דוגמה ומופת לדעותיו. הוא החליט לדבר אך ורק עברית עם כל יהודי שיפגוש, ודרש זאת גם מאשתו ומבני ביתו. אולם קבוצות קיצוניות בחברה החרדית התנגדו להחייאת העברית כי ראו בניסיונותיו של בן-יהודה חילול קודש. הם החרימו את בני המשפחה ואף דיווחו לשלטונות הטורקיים שבן יהודה מעודד למרד נגדם. כתוצאה מכך הוא נעצר וישב שנה במאסר. משפחת בן-יהודה מימשה את רעיון התחייה למרות היחס העוין של החברה והקושי בדיבור בלשון, שחסרו בה הרבה מילים וביטויים. למעשה היא הייתה למשפחה היהודייה הראשונה מאז חורבן בית שני שדיברה בעברית. כד הוכיח בן-יהודה לכל הספקנים שתחיית השפה אפשרית.

ענו על כל השאלות שלפניכם.

1. מה עשה בן-יהודה כדי להפיץ את הדיבור בעברית? (6 נקודות)

סמנו נכון או לא נכון, לפי הטקסט שקראתם.

	נכון	לא נכון
עזב את הישיבה ועבר ללמוד בבי"ס רוסי.	☐	☐
מרד נגד השלטונות התורכיים וישב במאסר.	☐	☐
דרש ללמד את כל המקצועות בעברית.	☐	☐
האמין כי על היהודים להגיע לעצמאות מדינית.	☐	☐
פרסם עיתונים בשפה העברית.	☐	☐
בנה רשימות של מילים שהיו בסיס למילון.	☐	☐

2. הסבירו מדוע היה חשוב כל כך לחדש מילים בשפה העברית באותה תקופה. (4 נקודות)

3. א. בשורה 9 כתוב שבן-יהודה החליט לאמץ את רעיון הלאומיות. (3 נקודות)

הקיפו את המשפטים שבהם מתאים להשתמש במילה זו.

1. החלטתי _____ גור כלבים קטן.

2. חשוב לנו _____ ארוחה טובה.

3. קשה לי _____ דעות חדשות.

4. אינו לי כל כוונה _____ טיול אתגרי.

מבדק עמי"ת להערכה של מיומנויות השפה בכתה ז'

✓ פותח ע"י הרשות הארצית למדידה והערכה בשיתוף אגף על יסודי ומפמ"ר תחום הדעת

✓ מיועד להערכה בעברית לתלמידים בחינוך הרגיל

✓ מאפשר להעריך את היכולות של התלמידים כבסיס להתערבות וכבסיס לתכנון ההוראה בכיתה

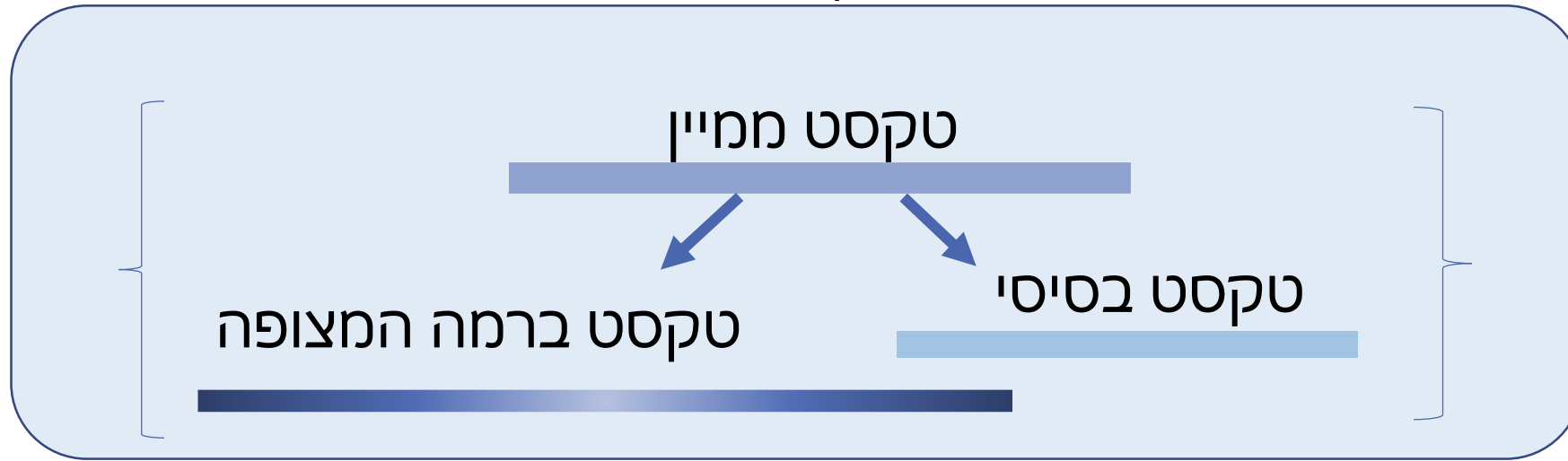
✓ אושר לשימוש גם עבור תלמידי השילוב וכתות החינוך המיוחד בכתות ז-ח

✓ מטרתו –

מיפוי היכולות השפתיות-אורייניות של כל תלמידי הכיתה

איתור תלמידים מתקשים עם המעבר לחטיבת הביניים

(במהלך ספטמבר)

מבדק
עמי"ת
לכיתה ז'

המטרה היא לספק את מקסימום המידע:

- **טקסט ממיין** לכלל התלמידים: "למה זה מגיע לי":
- לנתב **מתקשים** לטקסט קל יחסית ("הלו, מי זה?", כ- 30% מהתלמידים)
- בעוד **שאר התלמידים** ינותבו לטקסט ברמה הנדרשת ("הישרדות 1915")

לכל חברה אנושית, מהקדומה ביותר ועד ימינו, יש מסגרת של חוקים, מנהגים ונורמות. לכל קבוצה של אנשים, מקבוצה גדולה, כמו מדינה, ועד קבוצה

קטנה, כמו כיתה בבית הספר או אפילו קבוצת חברים, יש כללי יסוד המגדירים אותה כקבוצה. כללים אלה יכולים להיות חוקים רשמיים, הכתובים בספר החוקים של המדינה, או חוקים שאינם רשמיים (לדוגמה כללי נימוס, כמו "אין מדברים בפה מלא").

ממד הבנה: איתור מידע
 נגישות בטקסט: בינונית
 דרגת קושי: קלה מאוד

שאלה 2

מה משותף לכל החברות האנושיות?

- 1 לכולן יש כללי יסוד.
- 2 לכולן יש אותם מנהגים.
- 3 בכולן אסור להכות ילדים.
- 4 בכולן אסור לדבר בפה מלא.

[המידע משתמע בפסקה השנייה בטקסט]

מטרת השאלה:

למצוא את המשותף לכל החברות האנושיות לפי ההגדרה בטקסט.

מה נדרש מהתלמיד:

- א. לאתר הגדרה בטקסט.
- ב. למצוא את המשותף לנושא מסוים לפי כל הפרטים בפסקה.
- ג. להבחין בין דוגמה פרטית ובין הגדרה כללית.

תיאור רמת ביצוע נמוכה מבסיסית (רמה 1)

- מזהה או מאתר פרטי תוכן בטקסט לפי מראה מקום נתון (הפניה לשורות מפורשות בטקסט)
- מזהה או מאתר מידע גלוי ברמת נגישות גבוהה בטקסט (מידע גלוי ומפורש במקום אחד בטקסט).
- מזהה או מאתר פיסות של מידע גלוי בטקסט ומסיק מסקנה המשתמעת מן הטקסט בבירור
- מפיק באופן חלקי פרטי מידע ברמת מילה או משפט ללא התייחסות לרעיון שלם בפסקה או לטקסט השלם.
- משלים פרטים קונקרטיים ברמת מוכרות גבוהה (מקום, זמן) ללא פרטים הדורשים התייחסות לרעיון, גורם או להכללה ברמת מוכרות נמוכה.
- מסיק מסקנות הנוגעות לקטגוריה קונקרטית אחת או לנקודת מבט אחת מבין כמה נקודות מבט (תשובה חלקית).

תיאור רמת ביצוע מתקדמת (רמה 4)

- רואה בטקסט יחידת שיח שלמה ועצמאית.
- מפיק הסברים, רעיונות ודעות הדורשים אינטרטקסטואליות: משלב בין יכולת הבנת הטקסט השלם ובין ידע חוץ-טקסטואלי רלוונטי.
- מציג רעיון או תופעה מנקודות מבט שונות ויוצר קשר לוגי ביניהן.
- מסיק מסקנות המבוססות על מידע משתמע או מופשט.
- מביע רעיון במבנים רטוריים לשוניים מורכבים בהתאמה לקשרים הלוגיים הנדרשים.
- מקשר בין חלקי הטקסט ומתייחס לכל סוגי האזכורים, לרבות אזכורים של שמות מופשטים.
- משער השערות בנוגע לטקסט על-סמך ידע כללי.
- יוצר הכללות המתבססות על הערכה וביקורת של הטקסט.

קטלוג כלי הערכה לתלמידים מתקשים

דוגמה למשימה של הבנת הנקרא

4. ענו לפי שורות 8–13 ולפי איור 1 (עמוד 4).

א. מה **משותף** לקולות של חרקים ולקולות של לווייתנים?

ב. מה **ההבדל** בין קולות של חרקים ובין קולות של לווייתנים?

5. לפי הטקסט, הפילים שבתמונה פורשים את אוזניהם כדי –

פילים פורשים את אוזניהם בערבות אפריקה

- 1 לקבל מידע מפיל אחר.
- 2 להודיע שמצאו מים.
- 3 להרשים את המטיילים.
- 4 להודיע שהם במצוקה.

6. בקטע שלפניכם חסרות מילים. בחרו את המילים המתאימות להשלמת הקטע.

חוקרים ידעו שיש קולות ש _____ (א) מחוץ לטווח השמיעה של האדם. (הם / הן)

הם הציבו מכשיר הקלטה בחצר פילים _____ (ב) כדי לברר אם גם פילים משמיעים קול שבני האדם אינם שומעים.

ואכן, בעזרת ההקלטה _____ (ג) החוקרים שהפילים משמיעים קולות תת-קוליים.

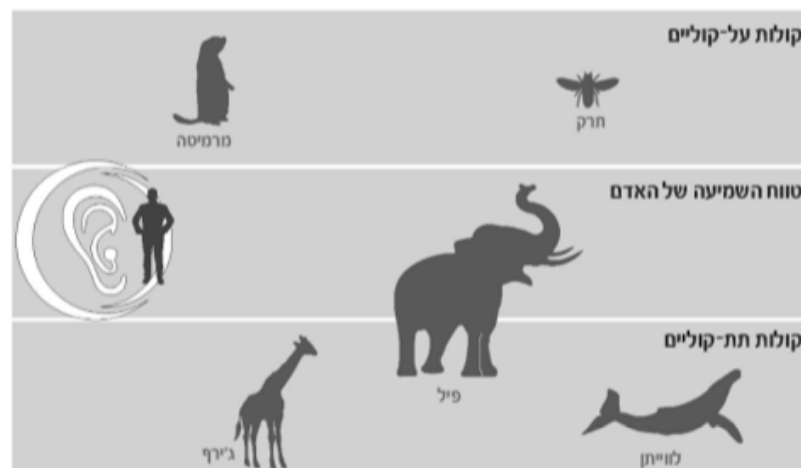
(כלי הערכה ד - ה - ו , ראמ"ה)

שתיקת החיות

שנים רבות חשבו בני האדם שבעלי חיים מסוימים, כמו הג'ירף, העטלף והלווייתן, הם אילמים, כלומר אינם מסוגלים להשמיע קול. בני האדם חשבו כך משום שהם לא היו מסוגלים לשמוע את קולות בעלי החיים האלה. חוקרי טבע שהיו סקרנים לדעת מדוע לבעלי חיים "אילמים" יש פה ואוזניים ואיך הם מתקשרים זה עם זה ללא קול, החלו לחקור את בעלי החיים האלה כדי למצוא תשובות לשאלותיהם. ככל שהתפתחו והשתכללו המכשירים לְקַלְטָת צלילים, כך התגלו דברים מפתיעים בנוגע לקולות בעלי החיים ולתקשורת ביניהם.

לחוקרים התברר שבעלי חיים שנחשבו אילמים בעצם "מדברים" ואפילו "צועקים", אך הם עושים זאת בקולות שבני האדם אינם מסוגלים לשמוע. הקולות שבעלי החיים האלה משמיעים הם מחוץ לטווח השמיעה של האדם. חלק מהקולות גבוהים יותר מטווח השמיעה של האדם, למשל קולות של חרקים, והם נקראים קולות על-קוליים. חלק מהקולות נמוכים יותר מטווח השמיעה של האדם, למשל קולות של לווייתנים, והם נקראים קולות תת-קוליים.

איור 1

מבחני מדף

הבנת הנקרא בחט"ב לכיתה ח'-ט'

אתר ראמ"ה

קטלוג כלי הערכה לתלמידים מתקשים

דוגמה למשימה של הבנת הנקרא

בשורות 22–23 כתוב: "אבל כעת פריי מבקש שלא להצטייר כנביא זעם..."

לפי הטקסט, כיצד חושש פריי להצטייר בציבור?

- 1. כאדם המעודד שימוש שלילי בטכנולוגיות מותקדמות.
- 2. כאדם המתריע מפני אסון בעקבות התפתחות הטכנולוגיה.
- 3. כאדם הצופה יכולות טכנולוגיות עתידיות דמיוניות.
- 4. כאדם הכועס על חוסר היכולת של האנשים להתמודד עם הטכנולוגיה.

מהן המגבלות של הרובוטים לפי הטקסט?

סמנו ✓ ליד **שלוש** מגבלות.

- א1. חוסר יכולת לבצע פעולות חישוב עוצמתיות
- א2. חוסר יכולת ליצור יצירות מעוררות השראה
- א3. חוסר יכולת להבחין בין עצמים דומים
- א4. חוסר יכולת לבצע משימות מורכבות
- א5. חוסר יכולת לבצע משימות שגרתיות
- א6. חוסר יכולת להבין מצבים אנושיים

העיתונאי סידני גיי האריס אמר:

"הסכנה האמיתית היא לא שמחשבים יתחילו לחשוב כמו אנשים, אלא שאנשים יתחילו לחשוב כמו מחשבים."

על סמך הטקסט שקראתם, מהי הסכנה בכך שאנשים יתחילו לחשוב כמו מחשבים?

(כלי הערכה ח-ט, ראמ"ה)

באנו לקחת את העבודה שלכם

מאת אורי פלג

מסתנני העבודה החדשים, הרובוטים, הם יעילים, מתוחכמים וחסרי מצפון, והם עומדים להביס אותנו. מחקר של ד"ר קרל פריי מאוניברסיטת אוקספורד קובע שבתוך שני עשורים ישתלטו רובוטים ומחשבים על 47% מהמשרות, ביניהן משרות של אנשי שיווק, של עורכי דין ושל מנהלי חשבונות.

5 הם כאן והם רוצים לקחת לנו את העבודה. מאות אלפי קופות אוטומטיות בסופרמרקטים ברחבי העולם כבר הדיחו מעבודתם קופאים בשר ודם. בכבישי קליפורניה מכוניות ללא נהג גמאו עשרות אלפי קילומטרים. בספרד רובוטים ממיינים ראשי חסה, ובכל רחבי העולם מטוסים ללא טייס מעופפים בשמיים ומכוניות מוכרות כרטיסים בתחנות הרכבת. גם משרות הצווארון הלבן אינן חסינות מפני הרובוטים והמכונות: אנשי מחשבים מוחלפים בתוכנות, ומחשבים מבצעים משימות משפטיות של עורכי דין, כמו "עיון" במסמכי רצף.

10 "היכולת של תוכנות להחליף בני אדם הולכת ומשתפרת", התריע בחודש שעבר מייסד חברת מיקרוסופט, ביל גייטס. "אין זה משנה אם אלה נהגים, מלצרים או אחיות. עם הזמן תפחית הטכנולוגיה במידה רבה את הביקוש לעובדים במגוון רחב של תחומים. אני חושב שאנשים מבינים את זה".

15 את האזהרה הנבואית של גייטס יודע ד"ר קרל פריי לתרגם לתונים מוחשיים, מנהלים כמעט. פריי, כלכלן בהכשרתו, הוא חוקר בקבוצת מחקר שנוסדה לפני עשור במטרה לחשוב על האתגרים של המאה ה-21. פריי ועמיתו למחקר, ד"ר מייקל אוסבורן, פרסמו

תמונת מצב

מבחן אוריינות שפה לכיתה ח'

שאלון עמדות לתלמיד

תלמידים יקרים שלום,

למיכנס שאלון העוסק במקצוע "עברית" (שפה). אנא קראו אותו היטב וענו על כל השאלות שבני.
לאחר מכן ענו על שאלות המבחן. השאלון מנסח בלשון זכר, אבל הוא מיועד גם לנשים וגם לבנות.
סמן X במשבצת המתאימה.

א. אני לומד בכיתה –

תו 2ח 3ח 4ח 5ח 6ח 7ח 8ח 9ח 10ח 11ח 12ח 13ח 14ח

ב. אני – 1 בן בת

ג. השפה העיקרית שאני מדבר בבית היא –

1 עברית 2 ערבית 3 רוסית 4 אמרית/טיגרית
5 אנגלית 6 יידיש 7 צרפתית 8 שפה אחרת

ד. לפניך משפטים העוסקים במקצוע "עברית" (שפה).
סמן באיזו מידה אתה מסכים עם הכתוב בכל משפט.

משפט	אני מסכים מאוד	אני מסכים מעט	אני לא מסכים מעט	אני לא מסכים מאוד
1. בדרך כלל אני מצליח בלימודי עברית.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2. אני נוהג ללמוד עברית.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3. חשוב לי ללמוד עברית.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4. אני אוהב לכתוב סיפורים וחיבורים בעברית.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5. אני אוהב לקרוא ספרים בעברית ועיתונים בעברית.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
6. שיעורי עברית מעניינים אותי.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
7. אני מסוגל לכתוב טקסטים בעברית תקינה (נכונה).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
8. הצלחה בלימודי עברית תסייע לי בעתיד (בלימודים או בעבודה).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
9. כשאני קורא טקסט קשה בעברית, אני מתאמץ מאוד עד שאני מצליח להבין אותו.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
10. חשוב לי לדבר עברית תקינה (נכונה).	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
11. לימודי עברית תורמים לי גם במקצועות אחרים.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

דרך המשי

לפי תרגום של אחמד מחמוד

דרך המשי היא מערכת של נתיבי מסחר שהשתרעו על פני 8,000 ק"מ בערך וקישרו בין סין במזרח ובין הים התיכון במערב. כמעט אין עוד דרך בהיסטוריה האנושית שחשיבותה דומה לחשיבותה של דרך המשי. במשך אלפי שנים עברו בנתיביה סוחרים, אנשים שביקשו להתעשר, חיילים, הרפתקנים, נודים וגם מגלי עולם מפורסמים, ובהם מרקו פולו¹, אבן בטוקה² וצ'אנג צ'יאן³. 5 שאלמלא תיארו את מסעותיהם בספרים לא היה לנו מידע על אודות דרך המשי בתקופות חייהם.

משי הוא המוצר החשוב ביותר שהעבירו סוחרים בדרך המשי. לפיכך במאה התשע עשרה העניק לה הברון פרדיננד פון ריכטהופן, חוקר ומגלה ארצות גרמני, את הכינוי "דרך המשי". סין שמרה על סוד גידול זחלי המשי ועל סוד ייצור המשי לפחות 2,000 שנים, ובשנים האלה הייתה המקור הבלעדי שממנו הגיעו בדים עדינים ויוקרתיים למערב. משי היה מוקד משיכה לאנשי המערב, 10 ואימפריות רבות התאמצו להגיע לסין בדרך המשי כדי להשיג אותו.

אך משי לא היה המוצר היחיד שהעבירו סוחרים בדרך המשי. מוצר חשוב אחר שיוצר בסין והועבר בדרך המשי היה נייר, והוא חולל מהפכה בעולם התרבות והידע. מנגד ייבאו הסינים סחורות נדירות מהמערב והעבירו אותן בדרך המשי, כגון אבנים יקרות, זהב וזכוכית. גם סוגים רבים של פירות, ירקות ודגנים הועברו בין המזרח ובין המערב, ואלמלא דרך המשי היו נשארים 15 מוקרים רק בצד אחד של העולם.

דרך המשי הייתה לא רק נתיב המסחר הגדול בעולם, אלא גם אפיק מרכזי לחילופי רעיונות בין עמים. כמה מהרעיונות החשובים בעולם "הועברו" בדרך הזאת, למשל בתחומי הכתיבה, האריגה, החקלאות והרכיבה על סוסים. אירופה פיגרה אחרי סין בתחומים רבים, ואילו בסין המשגשגת פותחו פיתוחים חשובים בתחומים שונים, כגון ברפואה, באסטרונומיה ובהנדסה, והפיתוחים 20 האלה "עברו" מסין המשגשגת למערב. נוסף על כך הגיעו משם כלי נשק, ובהם קשתות וחיצים.

לא היה קל לעבור בדרך המשי. העוברים בה נאלצו להתמודד עם תנאים קשים, כגון מחסור במים, טמפרטורות גבוהות, סופות חול, קור קיצוני וסופות שלג. אמצעי התחבורה העיקרי היה גמלים, שכן הם מסוגלים לשאת את חום היום ואת קור הלילה במדבר ויכולים לשרוד בטמפרטורות נמוכות מאוד בחורף.

1 טרקו פולו (1254-1324) – סוחר וחוקר ארצות איתלקי, אחד האירופים הראשונים שנסעו לאורך דרך המשי.
 2 אבן בטוקה (1304-1369) – נסע וחוקר ארצות ממרוקו, נסע בדרך המשי וערך מסעות לאורך המזרח התיכון ובחלקים גדולים באפריקה, במרכז אסיה, בהודו ובסין.
 3 צ'אנג צ'יאן (950-1114 לפני הספירה) – שליח הקיסרות הסינית מחוץ לסין, מסעותיו בדרך המשי תרמו לביסוס מעמדה כנתיב מרכזי שקישר בין המזרח ובין המערב.

25 עם השנים שגשגה דרך המשי מכיוון שנתיביה עברו במדינות שהיו בשליטתן של אימפריות חזקות ויציבות. אך לעיתים מלחמות, עימותים ומרידות גרמו להיחלשות המדינות ולהפסקת הפעילות בקטעים מסוימים של הדרך. לכן השתנו הנתיבים בדרך המשי עם השנים, ובעקבות זאת קמו ערים ואחרות נפלו. כך קרה לעיר תדמור שבסוריה ולעיר פטרה שבירדן. הן שגשגו כשעברו בהן שיירות הסוחרים, ודעכו ונשכחו לאחר שהתרחק מהן נתיב המסחר.

חלק ממערכת הנתיבים של דרך המשי

"שמות המדינות ונבולותיהן כתובים ומסומנים במפה כפי שהם בימינו."

10

בכתבה על דרך המשי שפורסמה באחד העיתונים, טען הכותב:
"במובן מסוים, דרך המשי הייתה האינטרנט של העולם העתיק."
מדוע, לדעתכם, השווה הכותב בין דרך המשי ובין האינטרנט (המרשתת)?

הערכת ההבנה של טקסט מושמע

הערכת ההבנה של טקסט מושמע

- ✓ מיועד לתלמידים שמתקשים מאד בקריאה ואינם מצליחים לקרוא
- ✓ מאגר טקסטים סיפוריים להקראה והערכה של ההבנה (אגף חינוך מיוחד בשיתוף צוות מפמ"ר עברית ביסודי).
- ✓ הערכה באמצעות טקסט ברמת הגיל.
- ✓ כולל שאלות ומחווה להערכת תשובות וציון.
- ✓ מסייע להעריך את ההבנה של התלמיד למרות קשיי פענוח בקריאה.
- ✓ מסייע להבחין בין היבטים קוגניטיביים הקשורים בהבנה לבין היבטים של קריאה.
- ✓ ניתוח הממצאים מספק תמונה רחבה לגבי ההבנה של התלמיד.

שאלות – מהו רווח יקר

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. תאר את יחסו של האב ויחסה של האם אל בנם.

משמעות
גלויה

2. מהו התנאי שהתנה האב לבנו כאשר ביקש ממנו כסף?

משמעות
גלויה

3. מדוע לדעתך התנה האב תנאי שייתן לבנו כסף רק אם ירוויח מטבע זהב בעצמו?

הבנת
המשמעות

טקסט להערכה של הבנת הנשמע, כתיב ז'
הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.

לתלמיד: אקרא לך את הסיפור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

מהו רווח יקר

מעשה בן יחיד, שהוריו אהבוהו מאוד. אולם אביו התאמץ לטעת בו מידות של חריצות, תבונה ואומץ לב, ואילו אמו הייתה מפנקת אותו ומרגילה אותו לנוחות ולחוסר מעש. כאשר בגר הגער וראה שחבריו עוסקים בפרנסות שונות, פנה אל אביו וביקש שייתן לו כסף כדי להשקיע במסחר.

אמר לו אביו: "בקשתך רצויה ויקרה בעיני אולם אתן לך את מבוקשך רק לאחר שתביא לי מטבע זהב שהשתכרת בעצמך".

התחיל הבחור חושב מחשבות ומחפש דרכים להשתכר מטבע זהב. חסה עליו אמו ונתנה לו. הלך הבן ונתנה לאביו. נטל האב את מטבע הזהב, זרק אותה, ואמר לבנו: "לך והשתכר עוד אחתי".

שוב חסה האם על בנה ונתנה לו מטבע זהב. הביא הבן את המטבע לאביו, אך חלה השליך גם אותה ואמר: "לך והשתכר עוד מטבע זהב".

כך חזר הדבר ונטנה פעמים רבות, עד שאזלו המטבעות של האם. אמרה האם לבנה: "צד לי, בני, אולם אין בידי עוד כסף לתת לך, וכוונתי של אביך נעלמו ממני. מי יודע כמה מטבעות זהב עוד יזריק, עד אשר יסכים למלא את בקשתך".

יצא הבחור לשוק ועסק בסבלות: הרים משאות, כיתף סחורות, העביר סלים, הטעין חמורים, והשתכר פרוטה אחר פרוטה, עד שנצטברו למטבע זהב. אז בא אל אביו ושם לפניו חופן של מעות, מהזהות ושחוקות. לקח האב את המעות ורצה לזרוק גם אותן. קפץ הבחור, תפסו בידו וצעק: "חילילה לך לזרוק! עמל רב השקעתי במעות אלו!".

קרנו פניו של האב ואמר בשמחה: "עתה ידעתי כי אמנם עמלת כדי להשיג סכום זה. ועל כך יקר הוא בעיניך, וכיוון שכבר הכרת ערכו של עמל, ושל רווח הבא מעמל, אני נתן לך את הכסף הדרוש לך, וליבי סמוך ובטוח כי לא תבזבז אותו לריק, ותעשה בו שימוש נכון ומועיל".

הבעה בכתב בחט"ב בחינוך המיוחד

הבעה בכתב בחט"ב- מה כוללות המשימות?

- הערכה של הבעה בכתב באמצעות משימות הערכה (באתר הפיקוח על הוראת העברית)
- כתיבת תשובות לשאלות במשימות הבנת הנקרא

הבעה בכתב בחט"ב בחינוך המיוחד

הבעה בכתב - מאפייני המשימה

- התלמיד נדרש לכתוב טקסט עיוני לכיד (קוהרנטי) בסוגה מוגדרת, לפי מטרות הכתיבה ולפי קהל היעד (הנמענים).
- המשימה עשויה להתבסס על הטקסטים שקרא התלמיד, והיא מהווה המשך של המבחן להערכה פנימית.
- מטלת הכתיבה תלווה במחווה ובהצעה לשיחת משוב מורה-תלמיד בעקבות המשימה.
- משך העברת המשימה בהבעה בכתב:
 - מומלץ לתת את המשימה לתלמידים ימים אחדים לאחר שנבחנו במבחן
 - כדאי לייחד כ- 60 דקות לכתיבה בכיתה

יחידות הערכה בהבעה בכתב לכיתות ז', ח', ט'

יחידות ההערכה

- יחידות ההערכה בראמ"ה מונגשות כיחידות קטנות, המבוססות על מבחנים ארציים משנים קודמות.
- ניתן לשנות ולהתאים את השאלות ביחידות בהתאם למטרת ההערכה.
- מומלץ לשלב את העברת היחידות כחלק מהשיעורים, לצורך הערכה שוטפת של הלמידה.
- היחידות פותחו עבור כיתה ח', והן עשויות להתאים גם לתלמידים בכיתה ז' או לתלמידים בכיתה ט'.

הבעה בכתב בחט"ב - מה כוללות המשימות?

הערכה של הבעה בכתב באמצעות משימות הערכה (באתר הפיקוח על הוראת העברית)

מטלת כתיבה (25 נקודות)

לא אחת עולה השאלה מהי מטרתם של שיעורי עברית בחטיבות הביניים ובתיכונים, ומופנית ביקורת כנגד התכנים הנלמדים, בעיקר חוקי הלשון הדקדוק, והרלוונטיות שלהם לחיי היוסיום של התלמידים הדוברים את השפה.

לקראת "יום העברית" בבית הספר הוחלט לערוך עיתון, ובו מאמרים שיציגו את עמדות התלמידים בשאלה זאת ובביקורת.

כתבו חיבור בנושא בהיקף של כ־200 מילים.

מטלת כתיבה (25 נקודות)

בארץ יש שלוליות חורף בכמה ערים. שלולית החורף היא בריכת מים טבעית שמקורה בגשמי החורף. אחת משלוליות החורף הגדולות בארץ היא פארק עירוני קטן. השלולית מוקפת בעצי אקליפטוס ומשמשת לתושבי האזור מקום בילוי בסופי שבוע, ולציפורי הסביבה מקום לקינון ולמנוחת לילה. השלולית היא בית גידול לצמחים ולזנים מיוחדים של בעלי חיים שחלקם בסכנת הכחדה. בעקבות מחסור ביחידות דיור באזור הועלתה הצעה לייבש את שלולית החורף ולבנות באזור שכונת מגורים ולצידה מרכז קניות גדול.

ראשת העיר ביקשה לשמוע את עמדת התושבים בנוגע להצעה זאת.

כתבו מכתב לראשת העיר. במכתבכם הביעו את עמדתכם בנושא ונמקו אותה. כתבו בהיקף של כ־200 מילים. תוכלו להיעזר בטקסטים שקראתם.

הבעה בכתב בחט"ב - מחוון

מבנה	תוכן	לשון
פתיחה	איכות הנימוקים והתאמה לסוגה	אוצר מילים ומשלב
גוף	לכידות וקישוריות	תקניות מורפולוגית ותחבירית
סיום		פיסוק
		כתיב

הבעה בכתב בחט"ב - מה כוללות המשימות? כתיבת תשובות לשאלות במשימות הבנת הנקרא

12. השוו בין המיקרוסקופ הראשון מאמצע המאה ה־17 לבין המיקרוסקופ האופטי המודרני על־פי טקסטים 1 ו־2.
בתשובתכם התייחסו למטרת השימוש במיקרוסקופ ולמידת ההגדלה.
כתבו את תשובתכם כטקסט (לא בטבלה). (10 נקודות)

6. חקלאי מתלבט אם להקים משק חקלאי בנגב הצפוני. האם הייתם ממליצים לו להקים משק חקלאי באזור זה? נמקו את המלצתכם על־פי המאמר.
בכתיבתכם הקפידו על הניסוח, על סימני הפיסוק, על כתיב נכון ועל כתב יד ברור.
(8 נקודות)

תודה על ההקשר!